

Norwegian Business School

Myten om den grønne norske oljen og gassen
Klimafrokost i regi av Norsk klimastiftelse

12. oktober 2023

Professor Dr. Juris Knut Bergo

BI

Faktiske utgangspunkter

- Produksjonen på norsk sokkel er meget avansert industriell aktivitet under krevende forhold - dypvannsboring 3-400 kilometer fra land, med omfattende infrastruktur (rørgater med mer).
- Det er kun ett annet sted som er sammenlignbart - Mexico-gulven. Andre steder borer man på grunt vann eller i sand eller skifer.
- Vi har hatt 120 produserende felt i Nordsjøen, ved årsskiftet var 93 fortsatt i operasjon, med 86 plattformer i stål og betong - gigantiske kjemper som dels er bygget i Østen og slept jorden rundt.
  - *Illustrasjon Aasta Hansten:* Et gassfelt på 1300 meters dyp ca. 300 kilometer vest av Sandnessjøen. Plattformen er 320 meter høy og består av 70.000 tonn stål; Eiffeltårnet er til sammenligning 324 meter og 7000 tonn stål. Delene ble bygget i Korea, slept til Stord og satt sammen, og i 2018 brukte fem slepefartøy med til sammen 150.000 hestekrefter 12 dager på å slepe den ut på feltet. Gassen den tar opp transporteres i 460 km lange *Polarled*, den første rørledningen som krysset polarsirkelen, for videre transport gjennom *Langeled* til Storbritannia, eller i kondensert form med skip til kontinentet.
- Oljeselskapene støttes av supply-industrien med bl.a. rigger og båter til leting, prøveboring og produksjonsstøtte, samt helikoptrene som frakter de ansatte til og fra plattformene.

Klimagassutslippene

- Det internasjonale rapporteringsverktøy for klimagassutslipp kalles GHG-protokollen.
- Den skiller mellom Scope 1 utslipp (fra egen produksjonsvirksomhet), Scope 2 (utslipp fra innkjøpt energi) og Scope 3, som gjelder andre utslipp i verdikjeden, fordelt på 15 underkategorier.
- Equinor og de andre selskapene rapporterer nå «CO2 emissions intensity» eller *karbonintensitet* - nøkkeltall som viser hvor mye Co2 som slippes ut per mengde energi produsert.
- Equinors årsregnskap for 2022 har et kapittel 2.3 med den talende tittelen «Low carbon». Her fremlegges tall for Scope 1 og 2, og Scope 3 underkategori 6 og 11.
- Kategori 11 er utslipp fra kundenes forbrenning av olje og gass. Dette er den store utslippkilden og teller 90-95%, men dette er nokså likt for alle - den viktigste «take away» er at det viser at konkurransen om å være den grønneste produsenten har liten klimamessig betydning.
- Kategori 6 er «business travels» og omfatter ikke frakt av ansatte til og fra feltene med helikopter. Equinor rapporterer heller ikke med Scope 3 kategori 1 og 2, som er utslippene ved kjøp av varer og tjenester, inkludert «sjøkjempene» og utslipp ved bygging og drift av de mange skipene og riggene som inngår i operasjonene.

Equinors rapportering - og misvisningen

- Korrekt rapportering i tråd med GHG protokollen krever at man tar med alle kategorier.
- Equinors måltall for egen karbonintensitet i 2022 er 6,9 kg CO₂/foe i Scope 1, som det kontrasterer med det internasjonale snittet oppgitt av IOGP til å være 16 kg CO₂/foe.
- Men livsløpet og leverandørkjeden må med for å få korrekt sammenligning - siden det er enorme forskjeller til de som borer i sand og skifer og har en mye større andel utslipp i driftsfasen (Scope 1).
- Hvor stor er misvisningen? Det vet vi først når det kommer full rapportering - forhåpentligvis i 2024.
- Men økonomiske tall gir en pekepinn: Equinors årsrapport 2022 (konsern) viser samlede kostnader på ca. 72 milliarder USD, der ca. 62 milliarder er kjøp av tjenester (inkludert investeringer som nå avskrives etter kontantprinsippet) og avskrivninger, egne kostnader ca. 10,5 milliarder og letekostnader 1,2 milliarder.
- Ca. 6/7 deler av kostnadene gjelder altså varer og tjenester kjøpt fra andre. Grovt anslått må vi dermed multiplisere Equinors 6,9-tall med syv - 7 - for å få det rette anslaget.

Oppsummering

- Det betyr at Equinor sannsynligvis er i «verstingklassen» hva angår klimagassutslipp på norske felter og at myten om den grønne norske oljen og gassen er en nasjonal myte
- Årsrapportene fra Equinor, Aker BP og de andre gir her «falsk eller villedende informasjon» for å introdusere et begrep fra verdipapirmarkedets definisjon av markedsmanipulasjon.
- Norske politikere - som ofte viser til vi produserer grønnere enn andre - har utformet sin politikk på misvisende prinsipper, norske velgere har ikke fått fullstendig informasjon
- Dette kan ha bidratt til at oljeselskapene har fått de gunstige skatteordningene som fører til at de ikke har betalt reell skatt på mange år: I dag tar staten ansvaret for ca. 87% av kapitalkostnadene på feltene men nøyer seg med 78% av overskuddet, før 2020 var tallet 88% og i 2020-2022 nesten 91%.
- Dette er det vi finansjurister kaller en «dårlig joint venture». Det betyr i harde tall at næringen mottar *subsidiar* i hundre-milliarder klassen i 2023 (og nesten like mye i 2023) samt statlig egenkapitalfinansiering av nye investeringer på ca. 200 milliarder årlig de neste 6-7 årene
- Oljeselskapene er frikoblet fra låne- og egenkapitalmarkeder der de må hente penger i konkurranse med andre (renten biter ikke på dem) - dette bidrar til å hindre grønn omstilling i Norge, og verden.